

## JĘZYK INKÓW



Poniżej podaliśmy osiem słów w języku keczua oraz, w przypadkowej kolejności, ich tłumaczenia na język polski:

ASICHIJ	restauracja
ASICHINA	nauczyciel
HAMBINA	szkoła
HAMBINAWASI	rozśmieszać
MIKUNAWASI	klaun
YACHACHIJ	uczyć się
YACHANA	szpital
YACHANAWASI	leczyć

1. Dopasuj keczuańskie słowa do ich tłumaczeń.

2. Jak zapiszesz w języku keczua słowa:

*jeść* \_\_\_\_\_ i *miejsce* \_\_\_\_\_ ?

3. Jeśli słowo *uvyanawasi* oznacza bar, co w takim razie oznacza słowo *uvyana*? \_\_\_\_\_

Keczua to język używany dawniej przez Inków, a obecnie oficjalny język trzech krajów: Peru, Boliwii i Kolumbii, używany także w części Argentyny, Boliwii, Chile i Brazylii. Postępuje się nim kilkanaście milionów osób.

## ODPOWIEDZI

1.

ASICHIJ - klaun

ASICHINA - rozśmieszać

HAMBINA - leczyć

HAMBINAWASI - szpital

MIKUNAWASI - restauracja

YACHACHIJ - nauczyciel

YACHANA – uczyć się

YACHANAWASI – szkoła

Możliwe rozumowanie (do rozwiązania można też dojść na inne sposoby):

Wśród słów polskich mamy dwie nazwy osób: *nauczyciel* i *klaun*, trzy nazwy czynności: *rozśmieszać*, *leczyć* i *uczyć się* oraz trzy nazwy miejsc: *szkoła*, *szpital* i *restauracja*. Z kolei wśród słów keczuańskich mamy dwa słowa zakończone na –CHIJ, trzy na –WASI i trzy na –NA. Stąd możemy wywnioskować, że nazwami osób będą słowa zakończone na –CHIJ. Mamy do wyboru *asichij* i *yachachij*. *Klaun* wydaje się wiązać z jednym słowem: *rozśmieszać*, a *nauczyciel* z dwoma: *szkoła* i *uczyć się*. Ponieważ wśród słów keczuańskich YACHA- powtarza się trzy razy, a ASI- tylko dwa, więc możemy ustalić, że YACHACHIJ to *nauczyciel* (a w takim razie ASICHIJ to *klaun*). Stąd mamy ASICHINA – *rozśmieszać* i już wiemy, że nazwy czynności będą kończyć się na –NA. W takim razie YACHANA to *uczyć się* (czynność związana z nauczycielem), a HAMBINA – *leczyć*. Pozostaje nam dopasowanie nazw miejsc: HAMBINAWASI – *szpital* (miejsce, w którym się leczymy), YACHANAWASI – *szkoła*, a niepowiązane z innymi nazwami słowo MIKUNAWASI – *restauracja*.

(Alternatywnie można rozpocząć rozwiązywanie np. od ustalenia, że element MIKUNA- występuje tylko raz wśród słów keczuańskich i jednocześnie wśród słów polskich *restauracja* to jedyne słowo niepowiązane znaczeniem z żadnym innym, muszą więc sobie odpowiadać).

2.

jeść – mikuna

miejsce – wasi

3.

uvyana – pić

Uwaga: język keczua używany jest w kilku krajach i ma dużo różniących się od siebie dialektów, dlatego słowniki i inne źródła internetowe mogą podawać odmienną pisownię podanych słów, gdyż w różnych miejscach czasem są one inaczej wymawiane (lub w ogóle zastępowane innymi słowami).